

**GIMNAZIJA POLJANE
STROSSMAYERJEVA 1
1000 LJUBLJANA**

Seminarska naloga

Miguel de Cervantes Saavedra

1. UVOD

MIGUEL DE CERVANTES SAAVEDRA je eden manj znanih avtorjev - vsaj današnjim najstnikom. Bolj odmeva njegov roman VELEUMNI PLEMİČ DON KIHOT IZ MANČE, saj sta glavna junaka, Don Kihot in Sančo Pansa, postala pravi ikoni. Ker gradiva o Cervantesu resnično ni zelo veliko, naloga mogoče res ni tako obsežna. Nekaj besed sem namenila tudi Cervantesovemu Don Kihotu. Tole vse skupaj je nastalo kot seminarska naloga za španščino. Bolj kot seminarska pa je bila zame tole raziskovalna saj se »kopanje« za podatki ni in ni hotelo končati.

2.DOGAJANJE OKOLI 16.STOLEJA

16. stoletje je v španski zgodovini zapisano kot »zlati vek«. V tem času je bila Španija najmočnejša svetovna politična in kolonialna velesila. V kulturnem smislu je to doba renesanse in protireformacije. V Španiji se začne renesansa zelo pozno. V času ko je Cervantes v Italiji in ko prebira Boccaccia, Petrarko, Sannazara, Aristota, Castiglioneja in renesančne platonistične razprave, se renesansa, ki je v Italiji že v zatonu, v Španiji šele pojavi.

Renesansa je v Španiji zapleten problem, kar je opazno tudi pri oznakah, ki jih uporabljajo za Cervantesa: eni ga postavljajo v pozno renesanso, drugi v manierizem, tretji v barok.

3.KAKO,KAJ IN KJE PA JE ŽIVEL MIGUEL DE CERVANTES SAAVEDRA?

Rojen je bil v prvih dneh oktobra leta 1547 v mestecu Alcala de Henares blizu Madrida, v revni družini podeželskega zdravnika. Doma in v Madridu je hodil v latinske šole, se kot 22-letni mladenič pridružil nekemu kardinalu in potoval z njim po Italiji.

Da bi si utrl pot v življenje, je v Neaplju, ki je bil tedaj pod Španijo, oblekel vojaško suknjo. Večkrat in hrabro se je odeleževal bojev. Bil je dvakrat ranjen. Leva roka mu je za vse življenje ostala pohabljena.

Po petih letih je 30-letni Cervantes dal slovo vojaščini in se vkrcal na ladjo, ki naj bi ga ponesla domov. Toda ladjo so napadli alžirski gusarji, potnike, med njimi tudi Cervantesa in njegovega brata, odpeljali v sužnost.

V sužnosti je ostal pet let, ker doma niso mogli zbrati dovolj denarja, da bi ga odkupili. Ko se je po teh hudih letih slednjič le vrnil v domovino, ga je čakalo bridko razočaranje: njegovo hrabrost in vojaške zasluge so že zdavno pozabili, oče mu je bil umrl, revna mati pa sinu tudi ni mogla pomagati. Vnovič je stopil v vojsko in šel na Portugalsko.

Po treh letih se je odpovedal vojaškemu stanu. Hotel se je posvetiti le pisateljevanju.

Napisal je *Galatejo* - idilični pastirski roman po tedanji modi, ki pa mu ni prinesel ne slave ne denarja. Ubadal se je z revščino, pisal in živel od priložnostnih zaslužkov.

Slednjič je le dobil skromno državno službo kot davčni izterjevalec. V tej slabo plačani in neprijetni službi je deset let križaril po Andaluziji, bil vmes še krivično obtožen umora in nekaj časa zaprt.

In prav v ječi je Cervantes zasnoval prvi del *Bistroumnega plemiča Don Kihota iz Manče*, ki je nato leta 1605 izšel v Madridu.

Pisatelj je bil tedaj star že 58 let. Knjiga mu je prinesla slavo in priznanje, toda revščino in nadloge je trpel še naprej, vse do smrti.

Leta 1615 je izšel drugi del *Don Kihota*, naslednje leto, 23. aprila 1616 pa je Cervantes umrl. Presenetljivo, na isti dan kot Shakespeare.

3.1 KRONOLOŠKI PREGLED CERVANTESOVEGA ŽIVLJENJA IN DELA

1547	Rojen sredi Kastilije v unervezitetnem mestecu Alcala de Henares blizu Madrida.
1568	Prvi (manj pomembni) pesniški poskusi: v zborniku, izdelanem ob smrti kraljice Izabele, objavi 6 pesmi.
1569	Služi v Rimu kot komornik pri kardinalu Giuliju Aquavivi.
1570	Stopi v vojsko; kot vojak ostane 5 let v Italiji.
1571	7. oktobra pomorska bitka pri Lepantu. Cervantes se kljub bolezni na lastno željo boluje v prvih vrstah. Ranjen je v prsi in levo roko, ki ostane vse življenje pohabljena.
1573	Skupaj z bratom se v Neaplju vkrca na ladjo, ki je namenjena v Španijo. Napadejo jih alžirski pirati. Zajamejo ju in odpeljejo v Alžir. Brata odkupijo po dveh letih, njega pa šele po petih.
1578-1579	Več neuspešnih poskusov pobega.
1580	Cervantesa z odkupnino osvobodijo.
1583 - 1587	Preživlja se s pisanjem komedij.
1584	12. decembra se poroči s Katalino de Palacias Salazar; v zakon prinese nezakonsko hčer Izabelo, ki jo ima z Ano Francisco Rojas.
1585	Izde pastirski roman <i>Galateja</i> , ki ga je imel Cervantes za svoje najboljšo delo.
1587-1588	Je izterjevalec živil za špansko armado.
1592	Prvič zaprt za nekaj mesecev v Castru del Riu zaradi nezakonske zaplembe in prodaje žita.
1597	Drugič v zaporu zaradi slabe naložbe državnega denarja. Verjetno prvi osnutki <i>Don Kihota</i> .
1602	Tretjič v zaporu.
1604	26. septembra dobi dovoljenje za tiskanje <i>Don Kihota</i> .
1605	Po enaindvajsetih letih literarnega molka izide januarja v Madridu prvi del <i>Don Kihota</i> ; še istega leta doživi ponatis v Madridu, dva v Valenciji in dva v Lizboni.
1608	Tretji ponatis <i>Don Kihota</i> v Madridu.
1609	Vstopi v »Bratovščino sv. Rešnjega telesa«
1613	Izdejo <i>Zgledne novele</i> , drugo najboljšo Cervantesovo delo. Sprejmejo ga med tretjerednike sv. Frančiška.
1614	Izide pesnitev <i>Pot na Parnas</i> ; ko piše 59. poglavje drugega dela <i>Don Kihota</i> , izide apokrifni Avellanedov drugi del.
1615	Napiše <i>Osem komedij in osem mediger</i> . Konec leta izide

	drugi del <i>Don Kihota</i> . V tem času končuje tudi pustolovsko-ljubezenski roman <i>Persiles in Sigismunda</i> , ta izide po njegovi smrti.
1616	23. aprila umre v Madridu.

4. VELEUMNI PLEMIČ DON KIHOT IZ MANČE

Izvirni naslov: *EL INGENIOSO HILDAGO DON QUIXOTE DE LA MANCHA*

DON KIHOT je roman o obubožanem petdesetletnemu podeželskemu plemiču, ki preživlja dneve ob branju viteških knjig. Ker ga svet vitezov in neizpoljenih ljubezni zdi tako čudovit tudi sam sklence postati popotni vitez in opravljati junaška dejanja, o katerih je bral. S tem, vsaj on je tako prepričan, bo ponovno obudil dobo popotnega viteštva. Izbere si oprodo ki je s svojim zdravim, preračunljivim realizmom pravo nasprotje njegovemu idealizmu. Don Kihot si za damo izbere Dulsinejo Toboško, ki je po Sančevem pripovedovanju navadno malce robato kmečko dekle, toda v očeh don Kihota je najlepša princesa, če se pa komu zdi drugače, je to po njegovem, le ukana hudobnih čarodejev. Slednji so tudi tisti, ki vsako hrabro don Kihotovo viteško dejanje spremenijo v komiko: spopad z velikani se sprevrne v znameniti boj z mlini na veter, boj s sovražno vojsko se izkaže za klanje nemočnih ovc, zlati Mambrinov šlem se vsem, razen don Kihotu, zdi brivska posoda in še bi lahko naštevali. Kihotova norost je tako absolutna, da ga ne morejo prepričati niti najtrdnejši dokazi. Poraziti ga je mogoče le z njegovim lastnim orožjem. Tako, da pristaneš na njegovo norost, sprejmeš kodeks viteške etike in ga premagaš v poštenem boju. Svojo umetnino je Cervantes zasnoval leta 1597, ko je bil zaprt zaradi bankrota finančnika, pri katerem je naložil državni denar, zaprt v seviljski ječi. Takrat je najbrž nastalo prvih šest poglavij kot samostojno delo, ki pa naj bi bilo poučno. Po vsebini je bil ta prvi osnutek bolj komično pustolovski. Leta 1604 Cervantes dokonča prvi del v obliki, v kakršni ga poznamo še danes, in ga izda januarja 1605. Drugi del izide leta 1615, leto dni za tem, ko se pojavi lažni, Avellanedov drugi del Don Kihota. Ta izid je nekoliko vplival na Cervantesovo nadaljevanje; spremenil je nekatere že napovedane načrte s svojima junakoma, da nebi posnemal Avellanedo, hkrati pa se je na nekaterih mestih v romanu tudi neposredno obregnil ob brezobzirni plagiat.

5.ŠE TRI ZANIMIVOSTI:

- Cervantes je na stara leta potoval po Španiji. V podeželjski gostilni je podvoril krčmarici. »Gospod, oglasiti bi se morali pred tridesetimi leti, tedaj bi vas morda poslušala,« ga je zavrnilo dekle. »Saj sem se oglasil, gospodična,« je odgovoril avtor Don Kihota. »Našel sem vašo mamico, ki mi je rekla naj pridem, ko bom starejši. To me je spodbudilo, da sem danes poskusil še pri vas.«
- Cervantesov Don Kihot je bil deležen mnogih likovnih upodobitev. Med bolj pomembnimi slikarji, ga je upodobil tudi slavni Pablo Picasso leta 1955.
- Don Kihot je bila dne 18. marca dvajseta najbolj brana knjiga v Sloveniji.

6.ZAKLUČEK

Za konec bi le še zapisala, da mi je bilo všeč vse raziskovanje o meni prej znanemu avtoju pod definicijo: »Tisti, ki je napisal Don Kihota.« Spoznala sem, da ga poleg mene še veliko ljudi pozna pod tem izrazom. Najbolj všeč so mi bile upodobitve Don Kihota slavnih slikarjev, ki jih v nalogo nisem vključila. Vseeno pa se mi zdi da bi Cervantesa ljudje le morali poznati. Zato ta naloga.

7. VIRI IN LITERATURA

- SAAVEDRA, Miguel de Cervantes. (2001). Don Kihot. 1. izd., 3. nat. Ljubljana: DZS (Zbirka Klasje, 2001) ISBN: 86-341-1187-3
- BRANJA, Berilo in učbenik za 1. letnik gimnazij ter štiriletnih strokovnih šol. (2001). 1. izd., 3.nat. Ljubljana: DZS. ISBN: 86-341-2488-6
- Elektronski viri:
<http://www.dijaski.net/?page=slo>
<http://solajenora.krneki.org/slova.shtml#slo2>
http://home.izum.si/cobiss/top_gradivo/

8.KAZALO

1. UVOD	
.....	
.....2	
2. DOGAJANJE OKOLI 16. STOLETJA	
.....3	
3. KAKO, KAJ IN KJE PA JE ŽIVEL MIGUEL DE CERVANTES SAAVEDRA?	
.....	
.....4	
3.1 KRONOLOŠKI PREGLED CERVANTESOVEGA ŽIVLJENJA IN DELA.....	
.....	
.....5	
4. VELEUMNI PLEMIČ DON KIHOT IZ MANČE	
.....7	
5. ŠE DVE ZANIMIVOSTI	
.....8	
6. ZAKLJUČEK	
.....	
.....9	
7. VIRI IN LITERATURA	
.....10	
8. KAZALO	
.....	
.....11	